

Формування інформаційної культури та медіаграмотності

(публікації 2013–2014 рр.)

1. **Абдуллаева, А. Т.** Библиографы как посредники в формировании информационной культуры читателей / А. Т. Абдуллаева // Библиография. – 2013. – № 3. – С. 30–34.
У статті досліджується роль бібліографів у формуванні інформаційної культури читачів, аспектів знань, умінь і професійних навичок бібліографів, а також завдання оптимізації роботи читачів з інформацією.
2. **Бистрянцев, М. В.** Використання інформаційно-комунікаційних технологій при формуванні інформаційної культури особистості / М. В. Бистрянцев // Педагог. альманах : зб. наук. пр. / Комунал. вищ. навч. закл. „Херсон. акад. неперерв. освіти” Херсон. обл. ради. – Херсон : Херсон. акад. неперерв. освіти, 2013. – Вип. 18. – С. 42–46. – Бібліогр.: 5 назв.
3. **Волошенко, О.** Критичне мислення у мультимедійному світі: досвід Національної асоціації освіти з медіаграмотності (США) / Оксана Волошенко // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 6. – С. 34–37.
4. **Гендина, Н. И.** Информационная культура личности в структуре библиотечно-информационной деятельности / Н. И. Гендина // Информация и научное мировоззрение : [сб. ст.] / [редкол. Жукова Т. Д. и др.]. – Москва : РШБА, 2013. – С. 371–401.
5. **Гендина, Н. И.** Информационная культура личности: творчество и креативность / Н. И. Гендина // Информация и научное мировоззрение : [сб. ст.] / [редкол. Жукова Т. Д. и др.]. – Москва : РШБА, 2013. – С. 229–247.
6. **Горбаткова, О. И.** Теоретическая модель медиаобразования в СССР 1920-х годов / О. И. Горбаткова, А. В. Федоров // Инновации в образовании. – 2013. – № 6. – С. 114–128. – Бібліогр.: 7 назв.
7. **Грабар, Н.** Інформаційні потреби та інформаційна культура в сучасному вимірі / Наталя Грабар, Тетяна Соколовська // Бібл. форум України. – 2014. – № 3. – С. 5–7. – Бібліогр.: 5 назв.
8. **Дарморіз, О.** Тенденції розвитку сучасної інформаційної культури / Оксана Дарморіз // Укр. культура. – 2013. – № 9/10. – С. 18–20.
9. **До питання медіа- та інформаційної грамотності: пропозиції учасників Другої міжнар. наук.-метод. конф. „Практична медіаграмотність” (м. Київ, 31.10 – 01.11.2013)** // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 1. – С. 2–5.

10. **Здановська, В.** Медіаосвіта – всюдисуща та пожиттєва / Валентина Здановська // Шкiл. бiбл.-iнформ. центр. – 2013. – № 12. – С.1–9.
- Про Другу мiжнародну науково-методичну конференцiю „Практична медiаграмотнiсть”, проведена Академiєю Української Преси в партнерствi з Інститутом iнновацiйних технологiй та змiсту освiти Міністерства освiти i науки України та Інститутом соцiальної та полiтичної психологiї Нацiональної академiї педагогiчних наук України в листопаді 2013 р. у м. Києві.*
11. **Іванова, Т. В.** Медіаосвіта та медіаграмотність як актуальні тенденції виховання сучасної молоді / Т. В. Іванова, В. Ф. Іванов // Педагогiка i психологiя. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 2. – С. 46–55. – Бiблiогр.: 25 назв.
- Розглянуто основні поняття й тенденцiї розвитку медiаосвiти та медiаграмотностi в контекстi виховання в молодi культури споживання та обробки iнформацiї. Розкрито понятiйний апарат медiаграмотностi як складової такої галузi в педагогiцi як медiапедагогiка. Описано головні завдання, а також принципи й функцiї медiаосвiти в Україні.*
12. **Ковалева, М. Е.** Медиаобразовательные модели периода перестройки / Марина Евгеньевна Ковалева // Инновации в образовании. – 2014. – № 11. – С. 146–156 : табл. – Библиогр.: 7 назв.
- У статтi аналізуються медiаосвiтні моделi медiапедагогiв 1980-х рокiв.*
13. **Коханова, І.** Інформаційна культура як засіб корегування асоціальної поведінки користувачів та бібліотечних працівників / Ірина Коханова // Бiбл. форум України. – 2013. – № 1. – С. 2–3. – Бiблiогр.: 7 назв.
- Розглядається процес культивування iнформацiйної культури як засiб стримування негативних впливiв людини на фонд.*
14. **Крайнікова, Т.** Медіаспоживання в Україні: духовний вакуум і пошук моральних авторитетів / Тетяна Крайнікова // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 9. – С. 42–46. – Бiблiогр.: 24 назв. – Текст статтi представлено також в iнтернетi: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2013_9_14.
- Виявленнi притаманнi масовiй свiдомостi образи iсторичних дiячiв i сучасних полiтикiв; з'ясованi особливостi рецeпцiї цих медiгероiв українськими медiаспоживачами.*
15. **Кузнецова, Т. Я.** Чем грозит информационная грамотность : о-во знаний: плюсы и минусы / Татьяна Яковлевна Кузнецова // Мир библиогр. – 2013. – № 1. – С. 2–4.

16. **Кузьмин Е. И.** Парадоксы развития информационного общества и политики его построения : докл. на междунар. конф. EVA–2012 / Евгений Иванович Кузьмин // Б-ка в шк. – 2013. – № 3. – С. 13–17.
17. **Лютов, С. Н.** Книжная культура и информационная культура: соотношение понятий и проблемы взаимовлияния / С. Н. Лютов // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития : науч.-практ. и теорет. сб. / Нац. акад. наук Украины, Нац. б-ка Украины им. В. И. Вернадского, Междунар. асоц. акад. наук, Совет директоров науч. б-к и информац. центров. – Киев, 2013. – Вып. 11. – С. 225–233. – Библиогр.: 17 назв.
18. **Марцинковская, Т. Д.** Язык и слово в информационной культуре / Т. Д. Марцинковская // Мир психологии. – 2014. – № 2. – С. 225–233. – Библиогр.: 14 назв.

Розкриваються поняття форм слова та мовлення в їх динаміці і у співвідношенні з когнітивними та емоційними складовими вербальних і невербальних способів передачі інформації. Дається порівняльний аналіз традиційних форм слова та видів мовлення і їх аналогів в інформаційній культурі. Наводяться приклади формування нових засобів виразності й нових внутрішніх форм слова в інтернет-комунікації.
19. **Мацуда, Ю.** Практика формирования медиаграмотности в библиотеках государственных старших школ [Японии] / Юрико Мацуда ; перевод Елены Малявской // Шк. б-ка. – 2014. – № 7. – С. 23–29 ; № 8. – С. 13–18. – Библиогр.: 15 назв.

Опубліковано одну з частин книги „Библиотечное обслуживание молодежи в Японии, России и США”, в якій мова йде про формування медіаграмотності в шкільних бібліотеках Японії.
20. **Медіаосвіта та медіаграмотність** : підручник / Акад. укр. преси ; [авт. кол.: В. Ф. Иванов та ін. ; за наук. ред. В. В. Різуна]. – Вид. 2-ге, стер. – Київ : Акад. Укр. Преси : Центр віл. преси, 2013. – 352 с. – Текст підручника представлено також в інтернеті: <http://www.aup.com.ua/uploads/mo2.pdf>.
21. **Медіапсихологія: на перетині інформаційного та освітнього просторів** : монографія / за наук. ред. Л. А. Найдьоновой, Н. І. Череповської ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології Нац. акад. пед. наук України. – Київ : Міленіум, 2014. – 346, [1] с. – Бібліогр. у кінці розд.
22. **Найдьонова, Л. А.** Основні напрями і перші підсумки експериментального впровадження медіаосвіти на всеукраїнському рівні / Л. А. Найдьонова // Педагогіка і

психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 2. – С. 38–45 : табл. – Бібліогр.: 6 назв.

Представлено порівняльний аналіз найпоширеніших моделей медіаосвіти за такими параметрами: характер взаємодії суб'єктів, основне психологічне новоутворення учнів. Обгрунтовано соціально-психологічну модель медіаосвіти. Підбито підсумки першого, підготовчого, етапу всеукраїнського медіаосвітнього експерименту, визначено завдання на найближчу перспективу.

23. **Парамонов, Р. В.** Информационная культура и информационная безопасность в скандинавских библиотеках: анализ практического опыта [Электронный ресурс] / Р. В. Парамонов // Культура: теория и практика : электрон. науч. журн. / Моск. гос. ин-т культуры. – Электрон. текст. данные. – Москва, 2014. – Вып. 2. – Режим доступа: <http://theoryofculture.ru/issues/29/629/>, вільний (дата звернення: 21.11.2018). – Назва з екрану.
24. **Роскіна, Т.** Миколаївські відлуння головної медіаосвітньої події 2013 року / Тетяна Роскіна, Ірина Потапенко // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 1. – С. 6–9.
Про заходи освітян і бібліотекарів м. Миколаєва, спрямовані на реалізацію напрацювань і пропозицій Другої міжнародної науково-методичної конференції „Практична медіаграмотність” (м. Київ, 31.10 – 01.11.2013).
25. **Созанська, С.** Сучасна українська медіаосвіта: проблеми та перспективи розвитку / С. Созанська, В. Каленич // Мас. комунікація: історія сьогодення, перспективи. – 2013. – № 3. – С. 38–40.
У статті визначено сутність медіаосвіти та розглянуто питання необхідності подальшого її впровадження як ефективного засобу, за допомогою якого можна протистояти негативним медіавпливам на сучасність. Робота присвячена проблемі становлення та розвитку медіаосвіти в Україні як важливого чинника громадянського суспільства.
26. **Тукало, З. Ф.** Бібліотека як центр формування інформаційної культури / З. Ф. Тукало // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 5. – С. 5–7.
27. **Філіпова, Л.** Морально-етичні заходи запобігання інформаційній небезпеці в Інтернеті / Людмила Філіпова // Вісн. Кн. палати. – 2013. – № 3. – С. 42–44. – Бібліогр.: 14 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2013_3_15.

Характеризуються сучасні прояви інформаційних загроз та комп'ютерних злочинів у мережному просторі інтернету. Розглядаються морально-етичні проблеми взаємовідносин в мережі та обгрунтовується їхня важливість для запобігання інформаційній небезпеці в інтернет-просторі. Підкреслюється

важливість упровадження в українську освітню систему навчального курсу „Комп’ютерна техніка”.

28. **Цхут, Н. А.** Воспитание информационной культуры читателей : от кн. к веб-технологиям / Наталья Анатольевна Цхут // Библ. дело. – 2014. – № 17. – С. 34–38 : фот., табл. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://nlr.ru/prof/publ/bibliograf/2014/bd17.pdf>.

29. **Чудинова, В. П.** Повышение читательской, медиа- и информационной грамотности населения (зарубежный опыт) / В. П. Чудинова // Библиотекосведение. – 2013. – № 4. – С. 87–93. – Библиогр.: 12 назв.

Розглядаються пріоритетні напрями діяльності публічних бібліотек в зарубіжних країнах: розвиток у дітей і дорослих читацької та інформаційної грамотності, підтримка читання, активізація роботи з дітьми. Описані підходи і завдання в ракурсі рівня розвитку освіти і культури.

30. **Чурашева, О. Л.** Библиометрический анализ публикаций по проблеме формирования информационной культуры личности / О. Л. Чурашева // Библиосфера. – 2014. – № 3. – С. 69–72.

Інформаційна культура учнів

31. **Антипова, В. Б.** Личностно-деятельностный подход к формированию информационной грамотности учащихся в школьной библиотеке / В. Б. Антипова // Шк. б-ка: сегодня и завтра. – 2014. – № 9. – С. 4–15.

32. **Бардашевська, А.** Бібліотечна складова медіаосвіти: від провінційних практик до міжвідомчого корпоративного проекту : [навчання інформ. грамотності учнів Херсонщини] / Анна Бардашевська // Шкл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 1. – С. 38–43.

33. **Баришполець, О.** Експериментальне впровадження або Чи готова школа пройти крізь стрій невідворотних нововведень? / Олексій Баришполець // Освіта. – 2013. – 7–14 серп. (№ 35). – С. 6–10.

У статті представлено результати анкетування щодо рівня медіакультури шкільної молоді, яке було проведено лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України серед учнів закладів середньої ланки освіти 11 областей України.

34. **Владика, Л. С.** Роль і місце інформаційного центру бібліотеки у навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу : [формування інформ. культури учнів] / Л.С. Владика // Шк. б-ка плюс. – 2014. – Жовт. (№ 19/20). – С. 14–17.

35. **Громова, О. К.** Развитие информационной грамотности школьников: проблемы и подходы / Ольга Константиновна Громова // Библиотекосведение. – 2013. – № 2. – С. 39–45. – Бібліогр.: 12 назв.
Автором зроблена спроба узагальнити наявний досвід діяльності з формування інформаційної грамотності школярів.
36. **Єрмак, М.** Творча взаємодія на шляху до медіаосвітнього лідерства / Марія Єрмак // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 1. – С. 30–37.
Досвід роботи творчої групи шкільних бібліотекарів м. Енергодара Запорізької області щодо упровадження медіаосвіти в шкільну практику.
37. **Живець, Л.** „БібліонІКа” – на шляху до якості бібліотечно-інформаційної освіти школярів / Людмила Живець // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2013. – № 10. – С. 23–29.
Про проведення в навчальних закладах м. Славутича загальноміської олімпіади з інформаційної культури „БібліонІКа”.
38. **Інформаційна культура юного читача у сучасній бібліотеці** // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 9/10. – С. 82–84. – Дод.: орієнтовна програма занять із формування інформ. культури школярів.
39. **Казанцева, М. В.** Формирование информационной культуры личности младших школьников: взгляд учителей на проведение эксперимента / М. В. Казанцева, Е. А. Кацаева, К. П. Сыркашева // Шк. б-ка. – 2013. – № 5. – С. 57–62.
40. **Кикавец, В.** Обеспечение библиотеками мер по защите детей от информации, причиняющей вред их здоровью и развитию / Виталий Кикавец // Библиотечное дело. – 2013. – № 11. – С. 24–28.
41. **Кубрак, Н. В.** Мобильные приложения: варианты использования / Наталья Владимировна Кубрак // Современная библиотека. – 2014. – № 8. – С. 24–27. – Библиогр.: 6 назв.
Стаття про те, як провести бібліотечний урок з використанням мобільних пристроїв, показати учням альтернативу використання своїх гаджетів з пізнавальною, освітньою метою, як застосовувати QR-коди у практиці бібліотекаря, використовувати мобільні технології, проводячи бібліотечні заходи.
42. **Кузілова Т. М.** Дитяча бібліотека – центр інформаційної культури : [досвід роботи Олександрів. центр. міськ. б-ки для дітей ім. Ю. О. Гагаріна Кіровоград. обл.] / Т. М. Кузілова, Л. В. Овдінко // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 7/8. – С. 26–34.
43. **Кухаренко, Г. М.** Застосування інформаційно-комп’ютерних технологій у формуванні інформаційної культури школярів : із досвіду роботи б-ки загальноосвіт. шк. I–III ступенів № 15 Херсон. міськ. ради / Ганна Миколаївна Кухаренко // Шкіл. б-ка плюс. – 2013. – Січ. (№ 1/2). – С. 2–6.

44. **Лаврентьєва, Г. П.** Пропедевтика формування інформаційної культури учнів у початковій школі / Г. П. Лаврентьєва // Комп'ютер у шк. – 2013. – № 8. – С. 3–9.
У статті висвітлено проблеми розвитку інформаційної культури учасників навчально-виховного процесу у початковій школі. Розкриваються принципи, концептуальні підходи і механізми пропедевтики формування інформаційної культури учнів.
45. **Ластюк, Т. М.** Книгу читай – світ пізнавай : [формування інформ. культури учнів та краєзнав. робота шк. б-ки] / Т. М. Ластюк // Шкільн. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 90–91.
46. **Лукіна, Л.** Формування інформаційної культури учнів початкової школи під час бібліотечних заходів / Людмила Лукіна // Заст. директора шк. – 2104. – № 8. – С. 28–37. – Додатки.
47. **Муліка, К. М.** Медіаосвіта: проблеми та досягнення навчальних закладів Полтавської області / К. М. Муліка // Постметодика. – 2014. – № 4. – С. 59–62. – Бібліогр.: 5 назв.
48. **О внедрении технологий** развития критического мышления через чтение и письмо в практику работы школьных библиотек / составитель М. С. Андреева // Шк. б-ка. – 2013. – № 6/7. – С. 93–96.
49. **Панасенко, Н. М.** Ленты времени в работе библиотекаря с подростками-школьниками / Нина Михайловна Панасенко // Шк. б-ка: сегодня и завтра. – 2014. – № 10. – С. 62–68.
Автор знайомить читачів з сервісами по створенню Стрічок часу, які допомагають школярам представляти навчальну інформацію у стислому вигляді.
50. **Паукова, А. С.** Висвітлення проблеми інформаційного захисту дітей на сторінках педагогічної преси США / Аліна Сергіївна Паукова // Порівнял.-пед. студії. – 2014. – № 4. – С. 97–103. – Бібліогр.: 5 назв.
Розглянуто зміст, напрями висвітлення та особливості розв'язання проблеми інформаційного захисту дітей на сторінках сучасної американської педагогічної преси. Здійснено аналіз тематики публікацій з означеної проблеми. Розглянуто та проаналізовано закони та акти американського уряду, що регулюють інформаційний захист дітей в Інтернеті та на телебаченні.
51. **Пехенько, Л. А.** Експеримент по формированию информационной культуры младших школьников: взгляд школьного библиотекаря / Л. А. Пехенько // Шк. б-ка. – 2013. – № 5. – С. 63–64.
52. **Підгорна, Т.** Деякі аспекти організації інформаційної безпеки учнів / Тетяна Підгорна, Ірина Берест // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2014. – № 6. – С. 70–78. – Бібліогр.: 12 назв.

53. **Прохорова, С. Ю.** Інновації регіонального образования: забезпечення медіабезпечності школярів / С. Ю. Прохорова // Інновації в освітанні. – 2013. – № 1. – С. 101–109.
54. **Проців, О.** Створюємо бібліотечні подкасти / Олена Проців // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 6. – С. 38–41.
- Про інформаційну технологію, яку можна застосовувати для презентації послуг і заходів, популяризації видань із бібліотечного фонду, формування медіа- та інформаційної грамотності учнів.*
55. **Работа библиотеки в помощь** розвитку критического мышления школярів / бібліотекар школи № 38, г. Москва // Шкіл. б-ка плюс. – 2013. – Груд. (№ 23/24). – С. 17–23.
56. **Самойленко, Л. Й.** Інноваційні технології під час проведення бібліотечних уроків : (майстер-клас для шкіл. бібліотекарів) / Л. Й. Самойленко, О. С. Турбаба // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 11. – С. 2–5. – Бібліогр.: 6 назв.
57. **Стеценко, І.** Складові інформаційної культури та інформаційної грамотності для педагогів дошкільної і початкової освіти та їхніх вихованців / Ірина Стеценко // Дошкіл. освіта. – 2013. – № 4. – С. 64–73. – Бібліогр.: 9 назв.
- У статті розглянуто проблему застосування інформаційних технологій в освітньому процесі. Розкрито сутність понять „інформаційна грамотність” та „інформаційна культура”. Наголошено на потребі грамотного використання інформаційних технологій не лише під час навчання, а й в повсякденному житті. Висвітлено складові інформаційної культури.*
58. **Тукало З. Ф.** Бібліотека як центр формування інформаційної культури : [комп'ютер. технології в б-ці Ізяслав. НВК „ЗОШ I–III ст. № 5 ім. О. П. Онищука, гімназія”, Хмельн. обл.] / З. Ф. Тукало // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 5 (трав.). – С. 5–7.
59. **Фроликова, У. В.** Важно учитивати мнение дітей : формування інформ. культури учасників в шк. лагере „БИЗОН” / У. В. Фроликова // Шк. б-ка. – 2014. – № 6. – С. 22–25.
- Про бібліотечно-інформаційний табір „БИЗОН” („Библиотечно-информационные знания, окружающие нас”), який функціонує у дні осінніх канікул на базі однієї з шкільних бібліотек.*
60. **Якушова, С. В.** Інформаційна культура юного читача в сучасній шкільній бібліотеці / С. В. Якушова // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 12. – С. 11–18. – Бібліогр.: 6 назв. – Додатки.

Інформаційна культура студентів

61. **Бакіров, В. С.** Креативна модель медіаосвіти: експеримент Каразінського університету / В. С. Бакіров, Л. В. Стародубцева // Педагогіка і психологія. Вісн. НАПН України. – 2013. – № 2. – С. 29–38. – Бібліогр.: 19 назв.

Представлено короткий історико-теоретичний екскурс у проблему визначення альтернативних стратегій медіаосвіти в межах креативної моделі тлумачення цього концепту. Експеримент Каразінського університету розглянуто як відкритий майданчик пошуку освітньої моделі в умовах „медіального повороту” гуманітарного знання.

62. **Бичко, О. М.** Формування інформаційної культури користувачів НБ Хмельницького національного університету / Бичко О. М., Мацей О. О. // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства : матеріали п'ятої міжнар. наук.-практ. конф., Львів, 11–12 верес. 2013 р. / Нац. ун-т „Львівська політехніка”, Наук.-техн. б-ка. – Львів, 2013. – С. 491–498. – Текст статті представлено також в інтернеті: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/21378/1/50-491-498.pdf>.

Висвітлено діяльність бібліотеки в рамках проекту „Від інформаційної культури до якості освіти”.

63. **Гармаш, С. А.** Інформаційна компетентність як основний компонент інформаційної культури студента вищого навчального закладу / Гармаш Світлана Анатоліївна // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія / РВНЗ „Крим. гуманіт. ун-т”. – Ялта : РВВ КГУ, 2013. – Вип. 40, ч. 1. – С. 69–73. – Бібліогр.: 6 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pspo_2013_40\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pspo_2013_40(1)_15).

64. **Дитинник, Л. В.** Підвищення компетентності майбутнього педагога бібліотечно-інформаційними засобами / Л. В. Дитинник // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського : зб. наук. пр. / Нац. акад. пед. наук України, Держ. наук. пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 4 : Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, перспективи створення та забезпечення доступу. – С. 393–399. – Текст статті доступний також в інтернеті: <http://journals.dnpb.gov.ua/article/view/65110>.

У статті розглянуто діяльність бібліотеки Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, спрямовану на підвищення компетентності студентів.

65. **Ілляш, С. Д.** Інформаційна культура як важлива складова професійної культури майбутнього вчителя початкових класів / Соломія Дмитрівна Ілляш // Наука і освіта. – 2014. – № 3. – С. 68–72. – Бібліогр.: 5 назв.
66. **Кириленко, В. В.** Формування інформаційної культури майбутніх учителів-філологів у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Кириленко Вадим Валерійович ; [наук. кер. Коломієць Дмитро Іванович] ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2013. – 20 с. – Бібліогр.: с. 15–18.
67. **Кулик, Є.** Бібліотечні засоби формування інформаційно-мережевої культури в юнацькому середовищі / Євгенія Кулик // Бібл. вісн. – 2014. – № 2. – С. 17–23. – Бібліогр.: 21 назва. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2014_2_6.
- У статті виокремлено комплекс важливих знань, навичок, умінь, що становлять основу мережевої компетентності юнацтва та бібліотечних фахівців, які обслуговують цю категорію користувачів. Розглядаються ефективні методи та засоби популяризації інформаційно-мережевої культури в юнацькому середовищі бібліотечними засобами.*
68. **Макарова, Г. Г.** Професійний розвиток майбутніх учителів : метод. матеріали до організації навч.-пошук. роботи студентів в умовах наук. б-ки пед. ВНЗ / Макарова Ганна Григорівна ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧНПУ, 2013. – 79 с. – Бібліогр.: с. 59–67.
69. **Макарова, Г. Г.** Професійний розвиток майбутнього вчителя в умовах інформаційно-освітнього середовища наукової бібліотеки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Макарова Ганна Григорівна ; [наук. кер. Носко Микола Олексійович] ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Київ, 2014. – 19 с.
70. **Медіаосвіта та медіаграмотність** : підруч. для студентів вищ. пед. навч. закл. та слухачів Ін-тів підвищ. кваліфікації вчителів / [авт. кол. : О. В. Волошенюк ; ред.-упоряд. : В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна, В. В. Лігостанського]. – Вид. 2-ге, стер. – Київ : Акад. Укр. Преси ; [Б. м.] : Центр Віл. Преси, 2013. – 352 с. – Бібліогр.: с. 341–342.
71. **Медіаосвіта та медіаграмотність** : підруч. для студентів пед. коледжів / Акад. укр. преси ; [авт. кол.: В. Ф. Іванов та ін. ; за наук. ред. В. В. Різуна]. – Вид. 3-тє зі змін. та допов. – Київ : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2014. – 431 с. – Текст підручника представлено також в інтернеті: <http://www.aup.com.ua/uploads/mo3.pdf>.
72. **Онкович, Г.** Медіадидактика вищої школи: український досвід / Ганна Онкович // Вища освіта України. – 2013. – № 1. – С. 23–29. – Бібліогр.: 15 назв.

73. **Онкович, Г.** Професійно орієнтована медіаосвіта у вищій школі / Ганна Онкович // Вища освіта України. – 2014. – № 2. – С. 80–87. – Бібліогр.: 16 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2014_2_14.
74. **Поліщук, М. О.** Модернізація вищої освіти та роль бібліотечно-інформаційних технологій у формуванні інформаційної культури студента / М. О. Поліщук // Вісн. Одес. нац. ун-ту. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. – 2014. – Т. 19, вип. 1. – С. 134–136. – Текст статті доступний також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vonu_bbk_2014_19_1_15.pdf.
75. **Руденко, Ю. О.** Завдання інформаційної культури та сучасні методи їх реалізації / Ю. О. Руденко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. пр. / Ін-т проблем виховання НАПН України. – Кіровоград : [ТОВ „Імекс-ЛТД”], 2014. – Вип. 18, кн. 2. – С. 196–203. – Бібліогр.: 5 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2014_18\(2\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2014_18(2)_25).
- У статті розглянуто завдання і методи формування інформаційної культури студентів. Виділено окремі завдання, що необхідно вирішувати у рамках навчально-виховного процесу стосовно поставленої проблеми, розкрито їхній зміст та доцільність.*
76. **Семенов, О.** Медіаосвіта майбутнього вчителя у вищій філологічній школі: досвід зарубіжжя й України / Олена Семенов // Укр. мова і літ. в шк. – 2013. – № 3. – С. 30–33. – Бібліогр.: 19 назв.
- У статті окреслено тенденції медіаосвіти майбутніх учителів рідної мови у вишах США, Великої Британії, Франції, Польщі, Росії, України; акцентовано увагу на медіасамоосвіті і труднощах упровадження медіаосвіти в навчальний процес закладів вищої освіти.*
77. **Степаненко, А. І.** Педагогічні умови формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів / Анастасія Степаненко // Імідж сучас. педагога. – 2014. – № 6. – С. 19–21. – Бібліогр.: 9 назв.
78. **Степаненко, А. І.** Формування інформаційної культури студентів політехнічних коледжів у процесі самостійної роботи / А. І. Степаненко // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2014. – Вип. 3/4. – С. 73–76. – Бібліогр.: 8 назв.

Інформаційна культура педагогів і бібліотекарів

79. **Гуменний, О. Д.** Розвиток інформаційної культури керівників професійно-технічних навчальних закладів : навч.-метод. посіб. / Олександр Гуменний ; НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти. – Київ : [Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України], 2013. – 69 с. –

Текст посібника представлено також в інтернеті:

http://lib.iitta.gov.ua/1832/1/gumenniy_gruden_maket.pdf.

80. **Майборода, Г. Я.** Медіаосвіта соціальних педагогів : [навч.-метод. посіб.] / Майборода Г. Я., Матвійчук М. М. – Черкаси : [ФОП Гордієнко Є. І.], 2014. – 90 с. –

Текст посібника представлено також в інтернеті:

http://eprints.cdu.edu.ua/47/1/%D0%9C%D0%95%D0%94%D0%86%D0%90%D0%9E%D0%A1%D0%92_%D0%A1%D0%9E%D0%A6_%D0%9F%D0%95%D0%94.pdf.

До посібника, підготовленого фахівцями Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, ввійшли матеріали й авторські методичні розробки, які знайомлять з особливостями медіаосвіти майбутніх соціальних педагогів.

81. **Медіакомпетентність фахівця** : колектив. монографія / Онкович Г. В., Горун Ю. М., Кравчук В. О. [та ін.] ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти НАПН України. – Київ : Логос, 2013. – 287 с. – Бібліогр. у кінці розд.

82. **Мерзлякова, О. Л.** Інформаційна грамотність вчителя в контексті протидії пропаганді / О. Л. Мерзлякова // Постметодика. – 2014. – № 4. – С. 8–12. – Бібліогр.: 10 назв.

Розкрито важливість розвитку інформаційної грамотності вчителя в контексті протидії пропаганді. Особливу увагу надано висвітленню понять „інформаційна грамотність” та „пропаганда” і механізмів їх взаємодії. Одним із шляхів розвитку інформаційної грамотності автор вважає застосування візуальних засобів інформаційної подачі. Ключові ідеї статті запропоновано у вигляді схем та рисунків.

83. **Оршанський, Л. В.** Інформатизація та інформаційна культура вчителя технологій / Леонід Володимирович Оршанський // Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів : зб. наук. пр. / Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобиц : РВВ Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. Івана Франка, 2013. – С. 234–241. – Бібліогр.: 10 назв.

84. **Семенов, О.** Культура роботи вчителя-дослідника з текстом наукової комунікації / Олена Семенов // Укр. мова й літ. в сучас. шк. – 2013. – № 11. – С. 2–8. – Бібліогр.: 10 назв.

85. **Стеценко, І.** Складові інформаційної культури та інформаційної грамотності для педагогів дошкільної і початкової освіти та їхніх вихованців / Ірина Стеценко // Дошкіль. освіта. – 2013. – № 4. – С. 64–73. – Бібліогр.: 9 назв.

У статті розглянуто проблему застосування інформаційних технологій в освітньому процесі. Розкрито сутність понять „інформаційна грамотність” та „інформаційна культура”. Наголошено на потребі грамотного використання

*інформаційних технологій не лише під час навчання, а й в повсякденному житті.
Висвітлено складові інформаційної культури.*

86. **Трегуб, О. В.** Становлення комп'ютерної освіти як чинник розвитку інформаційної культури педагога / Олена Василівна Трегуб // Тавр. вісн. освіти. – 2014. – № 4. – С. 5–11. – Бібліогр.: 7 назв.
87. **Юрченко, Н. В.** Формування інформаційної культури педагогічного колективу / Юрченко Н. В., Божкевич С. П. // Тавр. вісн. освіти. – 2014. – № 4. – С. 105–113. – Бібліогр.: 7 назв. – Текст статті представлено також в інтернеті: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2014_4_22.

Статтю присвячено проблемі інформаційної культури педагогічного колективу в сучасних умовах освітнього простору та окреслено нові підходи до формування інформаційної компетентності педагогів, розкрито поняття інформаційно-комунікаційної культури та її складових.

Навчальні програми, плани занять з інформаційної культури

88. **Вяткина, В. В.** Тематическое планирование по урокам библиотечно-библиографических знаний в 1–11-х классах / Вера Викторовна Вяткина // Шк. б-ка: сегодня и завтра. – 2014. – № 9. – С. 16–31.
89. **Гендина, Н. И.** Основы информационной культуры школьника : учеб.-метод. комплекс для учащихся 1–2 кл. общеобразоват. учеб. орг. / Н. И. Гендина, Е. В. Косолапова ; [науч. ред. Н. И. Гендина ; дизайн обл.: А. В. Сергеев]. – Москва : РШБА, 2014. – 206, [1] с. – (Профессиональная библиотека школьного библиотекаря : прил. к журн. „Школьная библиотека”. Серия 1 ; вып. 5).
90. **Гендина, Н. И.** Основы информационной культуры школьника : учеб.-метод. комплекс для учащихся 3–4-х кл. общеобразоват. учеб. организаций / Н. И. Гендина, Е. В. Косолапова ; [науч. ред. Н. И. Гендина]. – Москва : РШБА, 2014. – 343 с. + 1 эл. опт. диск (CD–ROM). – (Профессиональная библиотека школьного библиотекаря : прил. к журн. „Школьная библиотека”. Серия 1 ; вып. 6).
91. **Гендина, Н. И.** Основы информационной культуры школьника : учеб.-метод. комплекс для учащихся 4-х кл. общеобразоват. учеб. заведений. Учеб. прогр. и урок 1 : [введение. Исход. понятия курса „ Основы информационной культуры школьника”] / Н. И. Гендина, Е. В. Косолапова // Шк. б-ка. – 2013. – № 2/3. – С. 3–23.

92. **Гендина, Н. И.** Основы информационной культуры школьника : учеб.-метод. комплекс для учащихся 4-х кл. общеобразоват. учеб. заведений. Урок 2 : [„Виды информации”] / Н. И. Гендина, Е. В. Косолапова // Шк. б-ка. – 2013. – № 4. – С. 5–8.
93. **Гендина, Н. И.** Основы информационной культуры школьника : учеб.-метод. комплекс для учащихся 4-х кл. общеобразоват. учеб. заведений. Урок 3 : [„Первич. док. как состав. часть информ. ресурсов о-ва”] / Н. И. Гендина, Е. В. Косолапова // Шк. б-ка. – 2013. – № 6/7. – С. 82–86.
94. **Денисова, В. Н.** Что делать? Играть, конечно : как организовать игру-проект по кн. / Вероника Николаевна Денисова, Зоя Николаевна Касаткина // Б-ка в шк. – 2013. – № 2. – С. 39–43.
95. **Здановська, В.** Олімпіада з інформаційної культури учнів : [методика орг.] / Валентина Здановська, Лідія Поперечна // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2013. – № 10. – С. 16–22.
96. **Злочевська, Н. В.** Бібліотерапевтичне спілкування з учнями як спосіб впливу на їх духовне здоров'я та засіб розкриття їх творчого потенціалу / Н. В. Злочевська // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Лип. (№ 13/14). – С. 14–19. – Бібліогр.: 8 назв.

У статті розглядаються особливості моделювання програми бібліотерапевтичного спілкування з учнями у позакласній роботі „Диво казки” (2–4-ті класи) та „Уроки фантазії” (5–6-ті класи) та акцентується на ролі педагогічних ідей В. О. Сухомлинського у її створенні й реалізації.

97. **Знання, які долають** злами століть : проведення бібл. уроків у шк. / уклад. О. Є. Матвійчук // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 12–21.
98. **Інформаційна культура юного читача** у сучасній бібліотеці // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 9/10. – С. 82–84. – Дод.: орієнтовна програма занять із формування інформ. культури школярів.
99. **Кабачек, О. Л.** Влияние библиотечных программ на уровень читательского развития школьников / Оксана Леонидовна Кабачек // Библиотековедение. – 2013. – № 6. – С. 60–65. – Библиогр.: 12 назв.
- У статті наведено результати експериментально-психологічного дослідження ефективності трьох авторських бібліотечних програм, які покликані розвивати читацькі та особистісні особливості молодших школярів. За допомогою побудованої автором статті шкали літературного (читацького) розвитку показано сильні та слабкі сторони програм, що апелюють до авторської або читацької позиції.*

100. **Казанникова, Ю.** Сказкотерапія як метод сняття стресса у дітей младшого шкільного віку : мастер-клас / Юлія Казанникова // Школа. – 2014. – № 7. – С. 66–69.

Розглядається метод казкотерапії для зняття стресу молодших школярів.

101. **Медіадидактика вищої школи:** програми спецкурсів : альбом / Онкович Ганна Володимирівна, Балабанова Катерина Євгенівна [та ін.] ; за наук. ред. Г. В. Онкович ; Ін-т вищ. освіти Нац. акад. пед. наук України. – Київ : Логос, 2013. – 195 с. – Бібліогр.: с. 178–195.

102. **Мокрогуз, О.** Програма з медіаграмотності – крок до запровадження медіаосвіти в українській школі / Олександр Мокрогуз // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2013. – № 8. – С. 83–90.

103. **Навчальна програма з основ медіаграмотності :** 8 (9) кл. (пропедевт. курс). 35 годин / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. укр. преси ; [розроб.: Коваленко П. О. та Мокрогуз О. П.]. – Київ : [б. в.], 2013. – 21 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/uploads/Program_8_class.pdf.

104. **Навчальна програма „Медіаграмота в педагогічних училищах і коледжах” :** для студентів, які здобувають непов. вищу освіту на основі базової та пов. заг. серед. освіти : затв. 10 черв. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Нац. акад. пед. наук, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Акад. укр. преси ; [розроб.: Літостанський В. В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2014. – 47 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/ml/Prog_kolleg.pdf.

105. **Навчальна програма „Медіаграмотність у запитаннях та відповідях”** для науково-педагогічних, педагогічних працівників, студентів вищих навчальних закладів та осіб, які прагнуть взаєморозуміння з медіа : затв. 17 листоп. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. укр. преси, Нац. акад. пед. наук, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [розроб.: Літостанський В. В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2014. – 32 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: <http://aup.com.ua/uploads/prall.pdf>.

106. **Навчальна програма „Медіаосвіта (медіаграмотність)”** (для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, педагогічних та науково-педагогічних працівників) : затв. 1 лип. 2013 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. укр. преси ; [розроб.: Літостанський В. В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2013. – 63 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/uploads/Program_for_student.pdf.

107. **Навчальна програма „Основи медіаграмотності”** : для загальноосвіт. навч. закл. 10–11 кл. із навчанням укр. мовою, а також рос. та ін. мовами нац. меншинств : затв. 1 серп. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Акад. укр. преси, Нац. акад. пед. наук, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [розроб.: Літостанський В. В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2014. – 17 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/ml/Program_10_11.pdf.
108. **Навчальна програма „Сходинки до медіаграмотності”** : для загальноосвіт. навч. закл. 2–4 кл. із навчанням укр. мовою, а також рос. та ін. мовами нац. меншинств : затв. 10 черв. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти, Нац. акад. пед. наук, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Акад. укр. преси ; [розроб.: Літостанський В. В. та ін.]. – Київ : [б. в.], 2014. – 28 с. – Текст програми представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/ml/progr_2_4.pdf.
109. **Основи медіаграмотності** : навч.-метод. посіб. для вчителя : 8 (9) кл. : плани-конспекти уроків / Акад. укр. преси ; [автори: Волощенко О. В. та ін.]. – [Київ] : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2014. – 190 с. – (Бібліотека масової комунікації та медіаграмотності Академії української преси). – Текст посібника представлено також в інтернеті: <http://www.aup.com.ua/uploads/lessons-5.pdf>.
110. **Пильдес, М. Б.** Инновационный метапредметный полипроект „Чтение с увлечением”: развитие читательской компетенции и информационной культуры школьников в процессе реализации программ основного и дополнительного образования / М. Б. Пильдес, Е. Д. Тенютина, Е. Н. Загребельная // Шк. б-ка. – 2013. – № 2/3. – С. 50–57 ; № 4. – С. 9–19 ; № 5. – С. 44–50.
111. **Полювання за інформацією** : (комплекс. цільова прогр. з формує. інформ. культури читачів) : [для учнів 1–9 кл.] / Наталія Вікторівна Семілет // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 17/18. – С. 91–98.
112. **Поперечна, Л. А.** Через бібліотечні проекти до медіа- та інформаційної грамотності / Лідія Поперечна // Шкіл. бібл.-інформ. центр. – 2014. – № 2. – С. 48–56.
- У статті мова йде про навчальні проекти в бібліотечній практиці. Докладно авторка розповідає про навчальне проектування в курсі „Основи інформаційної культури”.*
113. **Практична медіаосвіта**: авторські уроки : збірка / Акад. укр. преси ; [авт. кол.: Білик О. М. та ін. ; за наук. ред. В. В. Різуна]. – Київ : Акад. укр. преси : Центр віл. преси, 2013. – 447 с. – Текст видання представлено також в інтернеті: http://www.aup.com.ua/uploads/Avtorski_yroku.pdf.

- 114.**Рыженко, Т. А.** Самостоятельные учебные исследования школьников в курсе информационной культуры / Татьяна Анатольевна Рыженко // Шк. б-ка: сегодня и завтра. – 2014. – № 9. – С. 62–67.

Автор статті ділиться досвідом апробування педагогом-бібліотекарем у своїй гімназії експериментальної програми курсу „Інформаційна культура особистості”, яка за рахунок широкого використання інтернет-сервісів сприяла значному підвищенню пізнавальної активності школярів та допомагала сформуванню у них розуміння зв'язків між інформаційними знаннями та вміннями з реальними особистісними, навчальними та інформаційними потребами.

- 115.**Самко, М. М.** На краю информационной бездны : что нужно знать педагогу сегодня / Марина Михайловна Самко, Николай Александрович Болотов, Юрий Федорович Болдырев // Мир библиогр. – 2013. – № 6. – С. 2–5. – Библиогр.: 7 назв.

Про спеціальну програму з інформаційної культури в межах підвищення кваліфікації педагогів.

- 116.**Тростенюк, А. І.** Бібліотечні заняття в системі загальної підготовки школярів / А. І. Тростенюк // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 8 (серп.). – С. 2–5. – Дод.: Орієнтовна програма занять з формування інформаційної культури школярів: с. 3–5.

Сценарії бібліотечних занять

- 117.**Агеєнко, Н. Г.** Дім без книги – дім без сонця : [бібл. урок] (для 3-х кл.) / Н. Г. Агеєнко // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 8. – С. 11–14.

- 118.**Акун, Л. Г.** Мама, тато, я – читаюча сім'я : [сценарій бібл. уроку] / Л. Г. Акун // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 3. – С. 2–5.

- 119.**Андрейко, А. Г.** Виникнення бібліотек. Бібліотеки давнини : [сценарій бібл. уроку] / А. Г. Андрейко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 61–63.

- 120.**Андрейко, А. Г.** Виникнення книгодрукування. Книгодрукування в Україні : [сценарій бібл. уроку] / А. Г. Андрейко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 63–64.

- 121.**Антонюк, А. А.** Від реальності до казки – один крок / А. А. Антонюк // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 6. – С. 7–9.

Сценарій бібліотечного уроку, спрямованого на ознайомлення учнів із прототипами відомих казок, розвинення творчого мислення та уяви.

- 122.**Бахметова, Н.** Чарівний світ казок : вікторина-подорож / Надія Бахметова // Шкіл. б-ка плюс. – 2013. – Верес. (№ 17/18). – С. 12–15.

- 123.**Белоусова, Т. Г.** Игра-путешествие по книгам С. Я. Маршака // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 42–44.

124. **Биченко, Л. І.** A trip to the library : 8 form / Л. І. Биченко // Англ. мова та літ. – 2014. – № 13/14. – С. 19–20.
125. **Бібліотека – храм мудрості й наук :** (свято до Міжнар. дня шк. б-к) / Л. М. Коновалюк [та ін.] // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 7. – С. 25–31.
126. **Близнюк, А. М.** Бібліоподорож : [сценарій заходу на тему „Книжка”] : (для учнів 1–2-х кл.) / А. М. Близнюк // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 8. – С. 14–15.
127. **Болотна, Т. В.** Книга в житті людини. Книгозбірні Київської Русі : захід-проект. 6 клас / Т. В. Болотна // Вивчаємо укр. мову та літ. – 2014. – № 19/21. – С. 54–60. – Бібліогр.: 24 назви.
128. **Брезгіна, А. С.** Читати – це модно та цікаво! : [сценарій мас. заходу] / А. С. Брезгіна // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 4 (квіт.). – С. 37–39.
129. **Вінярська, І. В.** Мандрівка книжковим містом : [бібл. урок] / І. В. Вінярська // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 22.
130. **Гаркуша, В. В.** Моя родина і я – читацька сім'я : [сценарій бібл. уроку, спрямован. на формування інтересу до читання] / В. В. Гаркуша // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 5. – С. 16–21.
131. **Гончарова, Ю. В.** Жовтнева подорож у Країну Книг : [сценарій бібл. заходу] / Ю. В. Гончарова // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 109–111.
132. **Джосан, Н. Г.** Библиотека встречает друзей : [сценарий библи. урока] / Н. Г. Джосан // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 24–25.
133. **Дзекелева, О. В.** Знайомство зі шкільною бібліотекою : (для учнів 1-х класів) : [сценарій] / О. В. Дзекелева // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 6. – С. 10–12.
134. **Дика, Л. В.** Періодичні видання для учнів : [сценарій заходу] / Л. В. Дика // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 5. – С. 48–49.
- Наведено список журналів та газет для дітей та юнацтва, які поширені на території України.*
135. **Замукова, Т. В.** Как живёшь, учебник? : [библи. урок] / Т. В. Замукова, С. В. Панченко, О. В. Тетерина // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 15/16. – С. 103–104.
136. **Івашенко, Л. І.** Знайомство з бібліотекою : [бібл. урок] / Л. І. Івашенко, Л. В. Дика // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 23.
137. **Казковий бал у книжковому королівстві :** [сценарій заходу] / [Дніпропетр. обл. б-ка для дітей] // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 70–74.
138. **Квітка, О.** Библиотека – пространство чудес : (п'єса в 4-х действиях) / О. Квітка // Бібл. форум України. – 2014. – № 2. – С. 60–61.

Робота переможця Всеукраїнського конкурсу літературних творів бібліотечних працівників, проведеного у 2013 р. до Всеукраїнського дня бібліотек Українською бібліотечною асоціацією. Представлено п'єсу, що посіла друге місце.

139. **Кіндратів, О. М.** Бібліографія. Анотація : [сценарій бібл. уроку] / О. М. Кіндратів // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 78.
140. **Коваленко, Н. М.** У країні книжкового царства : (відкритий урок-читання) / Н. М. Коваленко, Л. М. Височанська // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 5 (трав.). – С. 15–18.
141. **Корхова, В. В.** Книжчини іменини : [мас. захід у б-ці] / В. В. Корхова // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 6. – С. 17–21.
142. **Корхова, В. В.** Я книга, я – товариш твій, тож берегти мене умій : [сценарій мас. заходу в б-ці] / В. В. Корхова // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 12. – С. 2–8.
143. **Косенко, Н. І.** Як вибирати і читати книгу : [сценарій бібл. уроку] / Н. І. Косенко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 58–59.
144. **Кривенко, А. А.** Бібліотека – духовна скарбниця людства : [сценарій бібл. уроку на тему „Книга”] / А. А. Кривенко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 2. – С. 88–91.
145. **Кривуца, Л. Г.** Посвята в читачі : [сценарій заходу] / Л. Г. Кривуца // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 10. – С. 69–70.
146. **Кручинська, С. В.** Посвята в читачі (свято для першокласників) : [сценарій] / С. В. Кручинська // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 10. – С. 12–15.
147. **Купира, Л. А.** Сторінками улюбленої книги : (посвята в читачі) / Л. А. Купира // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 4. – С. 9–11.
148. **Ластюк, Т. М.** Бібліотека – царство книг : [сценарій до Всеукр. дня б-к] / Т. М. Ластюк // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 15/16. – С. 83–84.
149. **Ластюк, Т. М.** Книга – наш друг і порадник : [сценарій бібл. заходу] / Т. М. Ластюк // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 1. – С. 86–89.
150. **Лисиця, Г. А.** Книги – вірні друзі, бережіть їх! : (сценарій свята) / Г. А. Лисиця // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 10. – С. 26–36.
151. **Ляшенко, Л. П.** Бібліотечно-бібліографічні засоби пошуку літератури : [сценарій бібл. уроку] / Л. П. Ляшенко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 68.
152. **Мархайчук, М. В.** Інтелектуальний осередок гімназії : відкриття бібл.-інформ. центру [НВК „ЗОШ І–ІІІ ст., гімназія” № 5 м. Славути Хмельниц. обл. : сценарій заходу] / М. В. Мархайчук // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Черв. (№ 11/12). – С. 5–10.
153. **Мархайчук, М. В.** Мистецтво бути шкільним бібліотекарем : бібл. урок-діалог для 11 кл. / М. В. Мархайчук // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Квіт. (№ 7/8). – С. 6–8.

154. **Маслянчук, Т. К.** Подорож книжковим морем : [бібл. урок] / Т. К. Маслянчук // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 1. – С. 69–71.
155. **Матвійчук, Т. Г.** Довідкові видання і робота з ними : [сценарій бібл. уроку] / Т. Г. Матвійчук // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 66–67.
156. **Микало, О. В.** Роль книги в житті людини : [сценарій заходу] / О. В. Микало // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 11. – С. 38–39.
157. **Мошак, В. Ф.** Відгук про прочитану книгу : [сценарій заходу] / В. Ф. Мошак // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 11. – С. 37.
158. **Музиченко-Мельник, Т. Є.** Ніколи не скривдимо книгу : [сценарій заходу] / Т. Є. Музиченко-Мельник // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 17/18. – С. 107–108.
159. **Назаренко, А. С.** До Всесвітнього дня книги й авторського права : (позаклас. захід для 8–9-х кл.) / А. С. Назаренко, А. Ф. Праута // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 4. – С. 32–39.
160. **Нестерова, О. В.** Книги – морська глибина : [сценарій бібл. уроку] / О. В. Нестерова // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 39–40.
- Мета уроку – ознайомити з історією виникнення паперу й книгодрукування; розвинути бібліотечно-бібліографічні, книгознавчі вміння дітей; розширити знання учнів про виникнення книжок; сприяти вихованню любові й шанобливого ставлення до книжок.*
161. **Омельчук, Н. Т.** Бібліотека – океан людської мудрості : [сценарій бібл. уроку] / Н. Т. Омельчук // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 98–99.
162. **Панченко, Н. М.** Книжечка шукає друзів : [сценарій бібл. уроку] / Н. М. Панченко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 30–32.
163. **Панченко, О.** Бібліотека – книжковий дім : (літ. гра для учнів 3-х кл.) / Олена Панченко // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Січ. (№ 1/2). – С. 15–16. – Бібліогр.: 7 назв.
164. **Панченко, О.** Журнали та газети читаю, тому все знаю : (бібл. захід для молодших школярів) / Олена Панченко // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Січ. (№ 1/2). – С. 71–20. – Бібліогр.: 6 назв.
165. **Панченко, О.** Книга від А до Я : (бібл. захід для учнів 4-х кл.) / Олена Панченко // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Січ. (№ 1/2). – С. 21–24. – Бібліогр.: 10 назв.
166. **Панченко, О.** Читати – це модно : (посвята в читачі [учнів] 2-х кл.) / Олена Панченко // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Січ. (№ 1/2). – С. 25–27.
167. **Плавчан, В. М.** Книжковий гардероб : [сценарій бібл. уроку на теми „Як створюється книга” та „Основні елементи книги”] / В. М. Плавчан // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 28–29.

168. **По мапі за героями книг** : [розробка бібл. уроку] // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 9/10. – С. 67–72.

Конспект уроку, що сприяє популяризації літератури про життя і творчість письменників різних країн світу, а також про країни, де вони народилися; допомагає бібліотечним працівникам шляхом інтерактивних ігрових форм роботи залучити якомога більше людей до книги, до читання.

169. **Подорож до „Читай-міста”** : [сценарій бібл. уроку] / [Кумечко Анелія Аркадіївна] // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 13/14. – С. 88–89.

170. **Подорож у країну словників** : бібл. урок для учнів 6 кл. / підгот. Т. Д. Руденко // Шкіл. б-ка плюс. – 2014. – Листоп. (№ 21/22). – С. 22–30. – Бібліогр.: 40 назв.

171. **Поліщук, Т. Л.** Словник – інструмент пізнання світу : [сценарій бібл. уроку] / Т. Л. Поліщук // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 5. – С. 5–9.

172. **Посвята в читачі** : [сценарій заходу] / матеріал підгот. Т. П. Ячмінь // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 17/18. – С. 85–88.

173. **Притуляк, Н. О.** Бібліотечний урок. Система каталогів та картотек / Н. О. Притуляк // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 1/2. – С. 109–110.

174. **Путешествие по Книжной Вселенной** : [сценарій к Неделе дет. чтения] / разработчик Л. А. Павленко // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 65–67.

175. **Рубель, Т. О.** „У книжковому царстві – у мудрій державі” : інформ. проект у 3-му кл. / Т. О. Рубель // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2013. – № 4. – С. 2–8.

176. **Руденко, Т.** Подорож у Країну Знань : конкурс. програма для учнів 6-х кл. [на тему „Бібліотека”] / Тетяна Руденко // Шкіл. світ. – 2014. – Верес. (№18). – С. 34–37. – Бібліогр.: 5 назв.

177. **Руденко, Т. Д.** Дебати „Право не читати: що із цього виходить” : [сценарій] / Т. Д. Руденко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 5. – С. 41–42.

178. **Руденко, Т. Д.** Книга та комп’ютер в інформаційному суспільстві : (урок-діалог для 9-х кл.) / Т. Д. Руденко // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 9. – С. 16–18.

179. **Самольчук, С. І.** Вклонімося книзі, мудрості вклонімося! : [сценарій заходу] / С. І. Самольчук // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 3. – С. 36–39.

180. **Саска, Д. П.** Фактографічний пошук : [сценарій бібл. уроку] / Д. П. Саска // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 69.

181. **Себа, Н.** Запрошуємо вас на розмову про літературу довідкову : [сценарій бібл. уроку] / Н. Себа // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 76–77.

182. **Себа, Н.** Історія книги : [сценарій бібл. уроку] / Н. Себа // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 74–76.

183. **Сербіна, В. А.** „Біля книжкової полиці”: [бібл. урок] / В. А. Сербіна // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 2. – С. 15–18.
184. **Сергієнко, Л. А.** Структура книги : [бібл. урок за типом гри „О, щасливчик!”] / Л. А. Сергієнко // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 65–66.
185. **Слободяник, Л. В.** Бібліографічний апарат бібліотеки : [сценарій бібл. уроку] / Л. В. Слободяник // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 79–80.
186. **Слободяник, Л. В.** Періодичні видання для молодших школярів : [сценарій бібл. уроку] / Л. В. Слободяник // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 35–37.
187. **Стефанович, О. В.** Паперові та електронні книжки : [сценарій бібл. уроку] / О. В. Стефанович // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 82–84.
188. **Сухар, В. Л.** Супутник бібліотекаря. 1–4 / В. Л. Сухар. – [Харків] : Ранок, [2013]. – 157, [2] с. – (Наша школа).
- У посібнику вміщені розробки бібліотечних уроків та виховних заходів, перелік рекомендованої дитячої художньої літератури, матеріали для гурткової роботи з читачами. Також книга містить невеличку добірку віршів, загадок, прислів'їв про книгу, які можуть зацікавити маленьких відвідувачів шкільної бібліотеки.*
189. **Таранова, О. Н.** Читати – мир познавати : [библ. урок] / О. Н. Таранова // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 1. – С. 82–84.
190. **Тарасюк, Г. Й.** Штурмани книжкових морів : [колектив. бібл. урок на закріплення знань учнів про структуру кн.] / Г. Й. Тарасюк, В. Г. Малинська // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 13/14. – С. 107–108.
191. **Ткачук, Н. П.** Що ти знаєш про книгу? : [сценарій бібл. уроку] / Н. П. Ткачук // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 1. – С. 20–22.
192. **Ткачук, Т. В.** Книжкова лікарня : (розробка занять палітур. гуртка) / Т. В. Ткачук // Шкіл. бібліотекар. – 2014. – № 11. – С. 2–14.
193. **Удовиченко, О. В.** Книжкова країна : (посвята в читачі для 1-х кл.) / О. В. Удовиченко // Шкіл. бібліотекар. – 2013. – № 10. – С. 32–36.
194. **Чічкан, Т. М.** Сила книги безсмертна : [сценарій бібл. заходу] / Т. М. Чічкан // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 2. – С. 35–37.
195. **Шевцова, Н. В.** Картотека газетних та журнальних статей : [сценарій бібл. уроку] / Н. В. Шевцова // Шкіл. б-ка. – 2014. – № 9. – С. 70–71.
196. **Шевченко, Л. В.** Диво, створене людиною : [сценарій до Дня укр. мови та писемності, присвяч. книзі] / Л. В. Шевченко, Н. І. Мельгунова // Шкіл. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 39–41.

197. **Що за диво** ці казки : (з досвіду роботи дит. б-к Запоріжжя) / розробник Р. Кірка
// Шкіл. б-ка. – 2013. – № 19/20. – С. 60–64.

Подано сценарії літературних конкурсів, вікторин, брейн-рингу, казкового калейдоскопу.